

[Ministeren for nordiske anliggender]

og udviklingsprojekter samt informationsudveksling til fordel for de mindre virksomheder, som i øvrigt også må ventes at drage speciel nytte af forslagene om udveksling af forskere og stipendiater. Også det mangedrejede arbejde med at styrke Norden som hjemmemarked siger jo ikke mindst mod at gøre det lettere for de mindre virksomheder at opnå sådanne erfaringer i samarbejdet på et stort, nordisk hjemmemarked. Det sætter dem i stand til bedre at begå sig i den store verden.

Videre vil jeg foreslå, at man spørger sig selv, om forslagene vedrørende sådan noget som undervisning, arbejdsmarkedsforhold, turisme, datanet mellem de højere læreanstalter og arktisk forskning med denne forsknings sigte også på miljøværn gør det helt rigtigt at stemple handlingsplanen som rettet mod en ensidig udvikling af industrieksport. Det kan ikke overraske nogen, at svaret herpå for mit vedkommende må blive nej. Handlingsplanen vil ikke blive gennemført på bekostning af det øvrige nordiske samarbejde. Den vil tværtimod blive et særdeles værdifuldt supplement.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at der er grund til at glæde sig over, at det er lykkedes de nordiske landes regeringer i fællesskab at udarbejde et forslag, som med sin vægt og sit perspektiv er særdeles velegnet til at fremme den økonomiske udvikling og fuld beskæftigelse.

*Forhandling***Margrete Auken (SF):**

Jeg hører ikke til den slags mennesker, som elsker at få ret i deres mest triste fordomme, så jeg kan altså ikke få mig selv til at sige tak til ministeren for denne besvarelse.

Når man spørger samfundsinteresserede mennesker ude i verden, hvad der gør Norden særlig interessant, og hvis de mennesker, man spørger, ikke er helt forvitrede i en traditionel OECD-økonomisk tankegang, så er svaret ikke noget om, hvor de nordiske lande befinder sig på OECD-barometret, medmindre de da er helt i bund eller helt i top, nej, så er det, om vi i Norden kan noget andet. De traditionelle strategier vikler sig dybere og dybere ind i et økonomisk morads, hvis eneste optimisme er at finde en overtroisk

forventning om, at det vender. Gud Opsving kommer nok. Her og dér øjnes der rigtignok også noget, der kan ligne opsving, men spørger man lidt nøjere til disse opsving, viser de sig at være, hvad Kingo i en salme kalder »iseskrog, skarn og fortræd«, oversat til nudansk »candy floss« og »fast food«.

Forestillingen om, at alle vore problemer skal løses gennem vækst i industriproduktionen, er mirakeldyrkelse og tanketomhed i uskøn forening. Tag f.eks. lavindkomstkommissionens påvisning af, at beskæftigelsen i produktionssektoren faldt under højkonjunkturen i slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne. Skal en traditionel vækst alene klare beskæftigelsen i denne sektor, forudsætter det en vækst mange gange så stor som dengang. Om dette mirakuløst skulle lykkes, ville følgerne i øvrigt, ikke mindst for miljø og ressourcer, være katastrofale. En rendyrket satsning på konkurrencestrategien er selv i heldigste fald udtryk for usolidaritet, i hvert fald med de kommende generationer og med u-landene. Den er det i virkeligheden også med flertallet i vore egne lande, og derfor ender den i kaos og katastrofe.

Når vi i Norden hidtil har klaret os nogenlunde, er det da heller ikke, fordi vi har været særlig kvikke til at begå os i denne konkurrence på de gængse præmisser, men fordi vi har haft noget andet, noget, der først og fremmest udspringer af et anderledes menneskesyn. De økonomiske strategier, Norden har satset på, har ganske vist flakset frem og tilbage mellem konkurrence og solidaritet, men hidtil har solidariteten da ikke været helt glemt. Det er derfor, det er gået.

Opgaven i dag er ikke først og fremmest at værne om det særligt nordiske, hvis der hermed menes nostalgiske forsøg på at holde os fri af verden udenfor. Sentimentalitet gør os ikke modstandsdygtige. Nej, vi skal bruge vores nordiske kultur offensivt som en integreret del af vores økonomiske strategi. De nordiske lande er alle hver for sig for små og har for åbne økonomier til at klare dette alene; sammen har vi derimod chancen. Og så skal vi samarbejde, ikke konkurrere. Handlingsplanen vil begge dele på samme felter, og det går der altså sludder i. Samarbejdet må være det overordnede, og naturligvis kan det lade sig gøre, selv om familieskænderierne vore lande imellem blomstrer.